

GAZETA KUJAWSKA

ORGAN MIĘDZYPARTYJNY STRONNICTW POLITYCZNYCH

Rok I. Nr. 201

Włocławek, czwartek 5 września 1946 roku.

Cena 3 złote

Indochiny francuskie

Półwysep Indochiński stanowi nie-
jako most pomiędzy dwoma ośrodkami
starożytnej kultury.

Przez długie wieki Indochiny roz-
wijają się pod bezpośrednim wpły-
wem Chin na północy, Indii zaś — na
południu i południowo-wschodzie. Z
krajów tych szły tutaj fale wędrow-
ców — a także zdobywców, pozostawia-
jących wpływ na losach tuziem-
ców.

Przenikanie francuskie z południa
i wschodu, angielskie zabory na po-
łudniu i zachodzie utworzyły na
wschodniej części półwyspu francu-
skie Indochiny, zaś Birnę i Malaje
zmieniły na angielskie posiadłości.
Pomiędzy tymi kolonialnymi posia-
dłościami dwóch europejskich mo-
carstw Syjam zachował swą niepodle-
głość formalną. Wskutek kolizji in-
teresów angielskich i francuskich w
Indochinach w końcu wieku XIX i w
początku wieku XX Syjam unikał lo-
su innych, niegdyś samodzielnych
państw półwyspu Indochin, tracąc je-
dynie część podległych sobie tere-
nów.

Do chwili zjawienia się w Indochi-
nach Francuzów, tj. do połowy ubie-
głego stulecia, Kochinchina Annam i
Tonkin razem stanowiły jedno z naj-
silniejszych i ekonomicznie oraz go-
spodarczo najbardziej rozwiniętych
państw półwyspu — królestwo An-
namu.

W roku 1862 Francja zmusiła
zbrojnie Annam do odstąpienia jej
trzech prowincji wschodnich Kochin-
chiny z głównym ośrodkiem Sajgo-
nem. W roku 1863 Francja uzyskała
od króla Kambodży — któremu obie-
cała ochronę od jego silniejszych są-
siadów — uznanie francuskiego pro-
tektoratu nad jego krajem. W roku
1867 jednostronną proklamacją po-
partą działaniami zbrojnymi, Francja
stworzyła z Kambodży swoją kolonię.

Po uporczywej walce z Annamita-
mi, którzy szukali poparcia u swego
suwerena Chin, Francja uzyskała
rządy nad Tonkinem i protektorat
nad całym Annamem.

W ten sposób pod zwierzchnią
władzą i kontrolą francuskiego ge-
neralgubernatora zostały połączone
całe francuskie Indochiny. Stolicą ko-
lonii obrany został Hanoi — staro-
żytny kulturalny, gospodarczy i po-
lityczny ośrodek Annamu, owiany le-
gendami dawnej sławy, świadek bla-
sku państwa i wojen Annamitów o
narodową niepodległość. Miasto to
zachowuje w nazwach swych świą-
tyń i gmachów, strumieni i pagórków
kronikę historii Annamu.

Hanoi leży na brzegu rzeki Czerwo-
nej w odległości 150 km. od dużego
portu Haifon. Miasto liczy 150 tys.
mieszkańców i zawiera swoiste połą-
czenie szerokich, cienistych, europej-
skich alei z chińskimi labiryntami
zaułków i zakątków. Ultramoderni-
styczne gmachy mieszczą się w Ha-
noi w jednym szeregu z wykwintny-

O przyśpieszenie obrad Konferencji Pokojowej

PARYŻ (obsł. wł.). W dniu wczora-
rzejszym w apartamentach bylej am-
basady niemieckiej odbyło się zebra-
nie zastępców ministrów zagranicz-
nych. Przewodniczył zebraniu mini-
ster Wyszyński. Dokładna data spot-
kania się czterech ministrów nie zo-
stała jeszcze ustalona. W kołach

zbliżonych do źródeł radzieckich
twierdzą, że minister Mołotow po-
wróci z Moskwy z nowymi instruk-

cjami wydatnie wpływającymi na
przyśpieszenie obrad Konferencji Po-
kojowej.

Wokół Palestyny

JEROZOLIMA (obsł. wł.). Czolo-
wi przedstawiciele Agencji Żydow-
skiej przybyli do Londynu aby omó-
wić sprawę Palestyny z Prezesem
Sjonistów dr. Weizmanem.

Do Londynu mają również przy-
być: delegat Ligi Arabskiej i delegat
Transjordanii

KOPENHAGA (obsł. wł.). Po
otwarcu konferencji przez króla
Danii i powołaniu przewodniczącego,
którym został poseł Danii w Wa-
szyngtonie, w dniu wczorajszym ze-
brani przystąpili do omówienia spra-
wy powołania Światowego Komitetu
Żywnościowego, którego głównym
zadaniem będzie stworzenie rezerw
żywnościowych oraz stabilizacja cen.

Nadto na posiedzeniu wczorajszym
omawiano kandydatury państw na

członków Konferencji. Wnioski
Szwajcarii i Włoch zostały przyjęte
jednogłośnie, wniosek Hiszpanii zo-
stał odrzucony z tej przyczyny, że
Hiszpania nie jest członkiem ONZ.

Kto odpowiada za ucieczkę Degrelle'a

BRUKSELA (obsł. wł.). Rząd bel-
gijski wydał oświadczenie omawia-
jące zniknięcie Degrelle'a z Hiszpa-
nii.

Główna odpowiedzialność spada
na rząd Hiszpanii, bowiem wydaje
się niepodobieństwem, aby po 18
miesiącach ścisłego odosobnienia
Degrelle mógł zniknąć bez czyjejs po-
mocy.

Sprawa ucieczki przestępcy wo-
jennego winna być zdaniem rządu
Belgii wniesiona na forum między-
narodowe.

Z Konferencji Pokojowej

PARYŻ (obsł. wł.). Wczorajsze po-
siedzenie Komisji Ekonomicznej dla
spraw włoskich ustaliło w drodze
losowania, kolejność zgłaszania pre-
tensyj do Włoch przez 12 narodów
sojuszniczych.

Według tej kolejności Polska znaj-
duje się na trzecim miejscu po Gre-

cji i Albanii. Dalsze miejsca zajmują
Jugosławia, Belgia, Anglia, Abisy-
nia itd.

Pierwsze posiedzenie poświęcone
tej sprawie odbędzie się dzisiaj,

Prezydent KRN zatwierdził 3 wyroki śmierci

WARSZAWA (SAP). Prezydent
Krajowej Rady Narodowej nie sko-
rzystal z przysługującego Mu prawa
łaski w stosunku do 3 zbrodniarzy
faszystowsko-hitlerowskich i zdraj-
ców. Narodu, skazanych na karę
śmierci wyrokami Specjalnych Są-
dów w kraju. Wobec powyższego stra-
ceni zostali: Herman Mendel, czło-
nek selbstschutzu, a następnie SA,
który brał udział w aresztowaniach i
rozstrzeliwaniach Polaków oraz znę-
cał się nad ludnością polską.

Adam Kalarus, konfident gestapo
w Nowym Sączu, który wydał w rę-
ce władz okupacyjnych ukrywających
się Żydów: Eichorna i jego siostrę,
przez co spowodował śmierć wyżej
wymienionych.

Otto Karol Grudziński, volks-
deutsch II grupy, który uczestniczył w
łapaniach i akcjach pacyfikacyjnych
dokonywanych przez Niemców na te-
renie Tomaszowa Mazowieckiego i
okolic, jak również znęcał się nad lu-
dnością polską i żydowską.

Lublin przystępuje do akcji

LUBLIN (obsł. wł.). Odbyło się tu
zebranie Wojewódzkiego Komitetu
Premiowej Pożyczki Odbudowy Kra-
ju, który został przekształcony na
Wojewódzki Komitet Odbudowy Sto-
licy. W zebraniu brał udział ob. Strze-
lecki wiceprezydent Warszawy.

Przewodniczącym Komitetu został
wiceprezydent Szczepański.

mi drewnianymi pagodami i zamecz-
kami. Szerokie asfaltowane ulice wy-
chodzą na zakątki annamskiej staro-
żytności. W centrum miasta jest
wspaniałe jezioro „Złowionego Mie-
cza”. Istnieje legenda, iż niegdyś
prosty rybak siecią wyciągnął z tego
jeziora miecz. Było to oznaką do-
brych sił: rybak stanął na czele ru-
chu narodowego, wypędził chińskich
zaborców i stworzył narodową dyna-
stię.

Gmachy banków i magazynów oto-
czyły ze wszystkich stron starożytną
„Świątynię Literatury”. Na pobudo-
wanych dokoła niej 82 kamiennych
tablicach wyrzeźbione są nazwiska lau-
ratów konkursowych egzaminów na
wyższy stopień naukowy od 1442 do
1779.

Chociaż w Annamie, Kambodży i

Laosie pozostali królowie, żyjący w
otoczeniu wspaniałej swity i ze swy-
mi harekami w starożytnych wspani-
ałych zamkach, to jednak kontrola
i władza pozostawały faktycznie w
rękach administracji francuskiej.

W pierwszym okresie zdobycia In-
dochin Francja musiała do pewnego
stopnia liczyć się ze Syjamem. Dla
osiągnięcia uznania swych zdobyczy
Francja odstąpiła Syjamowi część te-
rytorium Kambodży prowincje An-
gkor i Battambang. Gdy jednak fran-
cuskie pozycje ustaliły się na dobre,
Syjam nie tylko był zmuszony zwró-
cić tak Battambang jak Angkor, ale
i odstąpić szereg rejonów graniczą-
cych z Kambodżą i Laosem.

W r. 1940 przy pomocy Japonii
syjamskie żywioły wielkomocarstwo-
we, marząc o stworzeniu „wielkiego

Tai i poddaniu Syjamowi pozostałych
narodów Indochin, zażądały zwrotu
prowincji kambodżyjskich. Pertrak-
tacje z tego powodu między Syjamem
i rządem Vichy prowadzone były w
Tokio przy japońskim pośrednictwie.
Syjam uzyskał zgodę Vichy na włada-
nie terytoriami Kambodży i Laosu o
ogólnej powierzchni ponad 35 tys.
km. kwadratowych.

Po porażce Japonii i pozbawieniu
władzy w Syjamie żywiołów projapoń-
skich, Syjam rzekł się tych zdobyczy,
ale kwestia graniczna pozostała nie-
uregulowana i jest źródłem konflik-
tów, powodujących jak wiadomo w
ostatnich czasach zbrojne starcia.
Rząd Syjamu zwrócił się do Rady
Bezpieczeństwa o rozwiązanie tych
sporów.

M. Kuź.

Przed wyrokiem w procesie Goetha

KRAKÓW (obsł. wł.). W dniu wczorajszym zabrali głos prokuratorzy Siewierski i Cyprian.

Prokuratorzy w oskarżeniu kładli nacisk nie tylko na osobę oskarżonego jako głównego sprawcę ludobójstwa, lecz także na ustrój hitlerowski, który wychował jednostki podobne Goethowi.

Zbrodnię ludobójstwa wychował Hitler, jako ojciec hitleryzmu. Hitlerizm był matką a imperializm niemiecki, był piastunką.

Ludobójstwo jest zbrodnią ducha narodu, który takie zbrodnie wychował i zaszczerpił do serc i umysłów swych obywateli.

Po przemówieniach prokuratorów zabrała głos obrona.

Oskarżony Goeth w swym ostatnim słowie oświadczył, że działał pod przymusem i z rozkazu.

Ływe tempo

odbudowy stolicy

WARSZAWA (obsł. wł.). W odpowiedzi na apel Rady Naczelnej Odbudowy Stolicy zgłaszają się stale nowe grupy do ochotniczej akcji oczyszczania Warszawy z gruzów.

Mazowiecka Chorągiew Harcerska zgłosiła do tej akcji 1000 harcerzy, szkoła im. M. Konopnickiej z Warszawy — 300 dzieci, a nadto Zw. Zawodowe codziennie zgłaszają nowe zespoły pracy.

Niedzielną zbiórka uliczna w Warszawie dała sumę 150 tys. złotych.

Dostojnicy państwowi oczyszczają Warszawę z gruzów

WARSZAWA (obsł. wł.). Członkowie Koła Pracowników Prezydium Rady Ministrów przystąpili w dniu wczorajszym w liczbie 600 osób do ochotniczego oczyszczania Warszawy z gruzów. W pracy tej wzięli również udział premier Osóbka-Morawski i wicepremier Gomułka. Ze szpadlami w ręku stanęli do pracy przy ul. Podwale obok pl. Zamkowego.

Fakt ten miał specjalną wymowę w stosunku do odbudowy Warszawy.

Po ukończeniu pracy prezes Koła wręczył premierowi i wicepremierowi zaświadczenia o ochotniczym wykonaniu obowiązku obywatelskiego.

Gandhi oburzony

NEW DELHI (SAP). Gandhi, oburzony odmową rządu portugalskiego w kolonii Goa w Indiach, co do dopuszczenia korespondenta tygodnika „Hari Jan” do „głodującego aż do śmierci” więźnia, Kakodkar, wysłał do szefa biura informacji „Nowa Goa” depezę: „We wszystkich krajach całego świata dopuszcza się korespondentów zagranicznych, nawet w sprawach wewnętrznych skandali. Nie sądziłem, że rząd portugalski jest obojętny na krytykę zagraniczną”.

Wojska angielskie opuściły Liban

BEJRUT (obsł. wł.). W dniu wczorajszym odeszły ostatnie kontyngenty wojsk angielskich z Libanu.

Podwyżka wynagrodzeń pracowniczych

WARSZAWA (SAP). Mieszana Komisja Plac podaje do wiadomości, iż zgodnie z uchwałą Komisji Centralnej Związków Zawodowych, wyznaczającą termin 1 września 1946 r. na opracowanie wniosków w zakresie uporządkowania plac i przydziałów aprowizacyjnych świata pracy — wnioski takie opracowała i w najbliższym czasie przedstawi je czynnikom rządowym do zatwierdzenia. Większość wniosków ma już brzmienie ostateczne i obejmuje projekty nowych tabel plac i zaszerogowań. Pozostałe wnioski otrzymają w ciągu najbliższych dni definitywną relację.

Mieszana Komisja Plac stwierdza, że jest to niezmiernie poważne osiągnięcie w dziedzinie poprawy bytu świata pracy, podnoszące o połowę w stosunku do początku rb. poziom przeciętnych zarobków. Podobnych wyników w okresie niespełna roku nie ma żaden kraj. Stało się to możliwe jedynie dzięki właściwej organizacji naszej gospodarki narodowej i ofiarnej pracy mas pracujących.

Najbardziej wydatnymi podwyżkami zostaną objęci pracownicy przemysłu węglowego. Ze względu na ciężkie warunki pracy i dotychczasowe niedostateczne zarobki przewidziane jest podwyższenie wynagrodzenia górników o 35% w stosunku do stanu obecnego. Podwyżkami jednocześnie zostaną objęci pracownicy przemysłu hutniczego oraz szeregu innych przemysłów, w których przeprowadzana będzie regulacja systemów pracy i plac. Nie zostaną objęci podwyżkami pracownicy tych gałęzi życia gospodarczego, w których zarobki kształtują się znacznie powyżej przeciętnych, jak np. przemysł garbarski, banki i inne.

Pracownicy kolejowi i pocztowi otrzymają podwyżki w wysokości od 24 do 27% dotychczasowego ogólnego funduszu plac. Po dokończeniu pod-

wyżek uposażenia pracowników kolejowych i pocztowych osiągną jednokową wysokość.

Poza tym podwyżkami zostaną objęci nauczyciele, pracownicy państwowi, Milicja Obywatelska, pracownicy samorządowi, szereg przemysłów i inni. Najniższa grupa uposażenia dla pracowników publicznych przewidywana jest w wysokości 2-ch tysięcy zł. miesięcznie.

46-GODZ. TYDZIEŃ PRACY

W dziedzinie ustawodawstwa społecznego rozpracowywany jest wniosek o wprowadzenie ustawowego 46-godzinnego tygodnia pracy. Tam, gdzie konieczne jest ze względów ogólnopństwowych, a w szczególności w górnictwie, stosowanie 48-godzinnego tygodnia pracy — dwie godziny będą opłacane jako nadliczbowe.

Przywrócenie porządku

w Rio de Janeiro

NOWY JORK (PAP). Z Rio de Janeiro donoszą, że po 3-dniowych „rozruchach inflacyjnych”, podczas których wzburzony tłum obrzucał kamieniami oraz demolował sklepy i kina na znak protestu przeciwko nadmiernym zyskom, w stolicy Brazylii został przywrócony całkowity spokój. Wiele sklepów spożywczych i barów zostało jak zwykle otwartych w niedzielę rano, zaś na meczach piłkar-

skich i wyścigach były obecne wielkie tłumy niedzielne. Większość wojsk odwołano do koszar; pozostawiono w mieście tylko nieliczne patrole. Policja opuściła główną siedzibę brazylijskiej partii komunistycznej, którą zajęła w sobotę rano, zaś większość z 200 aresztowanych komunistów zwolniono.

Wspomnienia

syna prezydenta Roosevelta

NOWY JORK (PAP). Syn zmarłego prezydenta Roosevelta, Elliott Roosevelt, opublikował w prasie amerykańskiej cykl artykułów, w których podaje stanowisko swego ojca wobec szeregu międzynarodowych zagadnień, wyrażone na konferencjach z udziałem Churchilla. Prezydent Roosevelt oświadczył — podaje jego syn w opublikowanych wspomnieniach — że Wielka Czwórka będzie odpowiedzialna za utrzymanie pokoju na świecie z chwilą osiągnięcia ostatecznego zwycięstwa. Wielkie

mocarstwa wezmą na siebie zadanie podniesienia stopy życiowej, poprawienia warunków zdrowotnych i zapewnienia oświaty w krajach kolonialnych i mandatarnych. Krajom tym należy zapewnić niepodległość z chwilą, kiedy narody zjednoczone uznają, że są dojrzałe do pełnej samodzielności. Roosevelt wyraził opinię, iż Francja winna otrzymać z powrotem swoje kolonie z chwilą spełnienia pewnych zobowiązań. Prezydent starał się przekonać Churchilla, iż Stany Zjednoczone nie przystąpiły do wojny celem ratowania „archaicznego imperium”. Prezydent wyraźnie podkreślił, że St. Zjednoczone nie zamierzają stać na straży wpływów brytyjskich w Azji i w Europie.

Spór między de Gaullem a gen. Giraud ocenił prezydent jako niedopuszczalny. O de Gaulle'u prezydent mawiał, że człowiekowi temu najmniej ufa.

Elliott Roosevelt podaje w końcu, że kiedy ojciec jego zaproponował sułtanowi Marokka udział Ameryki w użytkowaniu i rozwoju naturalnych bogactw kolonii, Churchill poczerwieniał i zaczął gryźć nerwowo cygaro.

Zniżka cen

PIOTRKÓW (obsł. wł.). Działalność Komisji do walki ze spekulacją wpłynęła poważnie na niżkę cen obuwia i innych artykułów pierwszej potrzeby. Nadto poszczególne kategorie rzemieślnicze różnych branż obniżyły ceny swych wyrobów o 20%.

Niemcy ukarani

za ucieczkę z obozu

BYDGOSZCZ (SAP). Dwaj Niemcy Henryk Zeht z Berlina i Erich Behrend z Essen zatrudnieni przy pracach budowlanych uplanowali ucieczkę i pewnego dnia ulotnili się z obozu w nocy. Obydwaj hitlerowcy nie cieszyli się jednak długo wolno-

ścią, gdyż w cztery dni później zostali przytrzymani przez władze bezpieczeństwa. Obaj Niemcy stanęli przed Sądem Wojskowym w Bydgoszczy. W wyniku rozprawy Zeht skazany został na 5 lat więzienia, Behrend na 4 lata więzienia.

Obywatelski czyn

ŁÓDŹ (SAP). Sfery rodzicielskie, ściśle współpracujące z władzami szkolnymi mogą w Łodzi poszczycić się swą obywatelską postawą wobec zagadnień powszechnego szkolnictwa. Na terenie łódzkiego okręgu szkolnego z inicjatywy i poparcia material-

nego kół rodzicielskich odremontowano w miastach i na wsi dziesiątki izb szkolnych. Doprawdy wielki wysiłek na tym polu zanotowano w zniszczonej dzielnicy robotniczej na Bałutach.

Wysiedlanie Niemców z Węgier

HAMBURG (ZAP). Przerwana w czerwcu akcja wysiedlania Niemców z Węgier została wznowiona. Niemcy tamtejsi mają wyjechać pociągami specjalnymi do amerykańskiej strefy okupacyjnej po 1.100 osób, przyczym mogą zabrać bagaż osobisty do 100 kg, 500 marek oraz rzemieślnicy narzędzia potrzebne do wykonywania ich zawodów. Wysiedleniu podlega ok. 312.000 Niemców, z czego 120 tys. już wyjechało.

Nowa partia polityczna

ŁÓDŹ (SAP). W Łodzi zakończyła się dwudniowa konferencja „Haszomer Hacair”. Referat polityczny wygłosił członek egzekutywy światowej organizacji sjonistycznej Bentow, gen. sekretarz Robotniczej Partii w

Palestynie. Konferencja postanowiła utworzyć w Polsce Socjalistyczną Żydowską Partię Robotniczą Haszomer Hacair.

Wybrano Komitet Centralny i Radę Naczelną nowej partii.

Akcja brytyjskich spadochroniarzy

JEROZOLIMA (SAP). Duże oddziały brytyjskich spadochroniarzy przeszukiwały wioski żydowskie Toroth i Uhama w południowej Palestynie. Wioski te są już od tygodnia odcięte od pozostałych osiedli. Ży-

dowska prasa w Palestynie podaje w dniu dzisiejszym sprawozdanie naczynych świadków, którzy opisują niegodne żołnierza zachowanie się spadochroniarzy wobec ludności cywilnej.

RYTM KUJAW

Rozminowanie powiatu — Lipno i Nieszawa

Z dniem 1 września 1946 r. rozpoczęły się prace nad rozminowaniem pow. lipnowskiego i nieszawskiego.

W związku z tym w m. Lipno i Nieszawa powstają przy starostwach „Powiatowe Punkty Rozminowania“, gdzie poszczególne gminy muszą meldować o pozostałościach pocisków artyleryjskich, bomb lotniczych, min

wszelkiego rodzaju, pozostałych w rejonach (nie później jak do 14 września 1946 r.).

Niezależnie od tego każdy mieszkaniec, który wie gdzie się znajdują pola minowe, pociski art., bomby, winien jest natychmiast zameldować do gminy z dokładnym podaniem ich miejsca. *Sztab Rozminowania.*

Pow. włocławski

CHODECZ.

DOROCZNE DOŻYNKI. Dnia 7 bm. w Chodczu odbędą się tradycyjne dożynki. Dożynki organizuje majątek państwowy. (md.)

WIENIEC

USZKODZENIA LINII. Mieszkańcy i kuracjusze Wienca narzekają na częste defekty w dostawie prądu elektrycznego. Powoduje to nie tylko brak oświetlenia, ale i niemożność uruchomienia kąpieli.

W końcu bieżącego miesiąca, na przykład, przerwa taka, spowodowana zwaleniem się podwójnego słupa, trwała ponad półtorej doby. Straty które ponoszą w takim wypadku zarówno Zdrojowisko, jak i kuracjusze powodują konieczność zwrócenia baczniejszej uwagi na szybkość reperacji uszkodzeń. (c.a.)

**Czytajcie
Gazetę Kujawską**

KLÓBKA

WŁAMANIE. Do sklepu spółdzielczego „Jedność“, nieznanymi sprawcami dokonali włamania.

Łupem ich padła większa ilość papierosów, konserw, wódek i mydła, ogólnej wartości kilkudziesięciu tys. złotych. (md.)

CHOCEN

SKAZANIE B. URZĘDNICZKI. Elwira Richter, b. urzędniczka gm. w Choceniu, a następnie w gminie Boniewo, zam. obecnie w Babiaku, pow. kolskiego, po wejściu okupantów zgłosiła się na listę narodowości niemieckiej.

Obecnie Richter stanęła przed Sądem Grodzkim we Włocławku w związku ze złożeniem wniosku o rehabilitację. Sąd wniosek oddalił, pozabawiając Richter na zawsze wszelkich praw obywatelskich. Poza tym skazał ją na miejsce odosobnienia na przeciąg 1 roku i poddał przymusowej pracy.

Świadcami odwodowymi w tej sprawie byli: Maria Stańczak z Włocławka, Helena Wędołowska z Chocenia i Józef Jabłoński z Boniewa. (md.)

ZAKOŃCZENIE KOLONII LETNICZ. W dniu 28 sierpnia odbyło się uroczyste zakończenie Kolonii Letnich R. T. P. D. w Choceniu.

Na uroczystość tę przybyli z Włocławka: Starosta Kubski, Inspektor Szkolny p. Dobiszewski, z Zarządu RTPD — Skarbnik p. Wiśniewski, Kierownik p. GJabłoński i p. Mazurowa. Pierwszy etap: Chocień — Dzieci korzystało tu z kolonii letnich 280 (dwa turnusy). Na drugim turnusie oprócz dzieci z Włocławka jest jeszcze półkolonia z której korzystały najbardziej dzieci (50). Kierownik kolonii — p. Rempel Kazimierz, wychowawczyń 4, higienistka 1, i lekarz. Dzieci wyglądają doskonale.

Korzystając z uprzejmości jednego z nauczycieli p. Celewicza, zwiedzamy gmach szkoły. Panuje tu wzorowy porządek. Wszędzie jasno, czysto i wygodnie.

— Mozolna to i trudna praca — mówi p. Celewicz — opiekować się tak dużą gromadą dzieci. Było o kim myśleć, ale dało się radę. — Dzieci bardzo dużo skorzystały.

Po przedstawieniu urządzonym przez dzieci, przemawiał p. Rempel, dziękując Zarządowi RTPD i p. Staroście Kubskiemu za zorganizowanie tak potrzebnej kolonii.

Z kolei przemówił Starosta; w paru serdecznych słowach pożegnał dzieci p. Wiśniewski i Insp. Dobiszewski. (md.)

PRZEDEDECZ

TARGI. W dniu dzisiejszym na terenie miasta, odbędzie się wielki targ ze spędem bydła, koni i trzody chlewnej.

Jarmark odbędzie się na targowicy miejskiej przy ul. Niecałej.

Jarmarki te odbywać się będą w poniedziałki po 1 i 15 każdego miesiąca.

Targi małe odbywać się będą w pozostałe poniedziałki każdego tygodnia. (md.)

JARANTOWICE.

PO WAKACJACH.

Kolonia letnia RTPD w Jarantowicach jest stosunkowo mała, liczy tylko 75 dzieci, Kierowniczką kol. p. Konarska, 2 wychowawczynie, 1 higienistka, opieka lekarska na miejscu. Dzieci czują się tu doskonale, dosłownie jak w domu, a może i lepiej. Odrazu widać że p. wychowawczynie muszą całym sercem odnosić się do dziatwy. Buzie kwitnące rumieńcem, oczy roześmiane.

Naturalnie „musi“ być tradycyjne przedstawienie. Wszystkie numery programu dobre. Deklamacje 8 letniej dziewczynki i tańce wykonane artystycznie.

Na zakończenie uroczystości przemawiał Starosta Kubski, z ramienia RTPD Wiśniewski. Wyjeżdżamy pod miłym wrażeniem, że kolonia w Jarantowicach spełniła w pełni swoje zadanie. (md.)

Pow. inowrocławski

MUROWANIEC

WIDMO SZUBIENICY. Stanisław Grunwald, podczas okupacji hitlerowskiej zamieszkiwał na terenie osady Murowaniec, pow. inowrocławskiego. Po wejściu okupantów z miejscy otrzymał II grupę narodowości niemieckiej. Od chwili tej w stosunku do Polaków odnosił się z całą nawiścią.

Grunwald wydał w ręce gestapo ob. ob. Helenę Wyczykowską, Józefa Gorzejewskiego i Ludwika Sowińskiego pod zarzutem, że w 1939 r. aresztowali Niemców w Annowie.

Wszyscy wymienieni przez sąd niemiecki skazani zostali po 15 lat ciężkiego więzienia. Obecnie zbior hitlerowski stanął przed Sądem Specjalnym, który skazał go na karę śmierci przez powieszenie. Prezydent KRN. z przysługującego prawa łaski nie skorzystał. Wyrok zostanie wykonany w Inowrocławiu. (md.)

Niecodzienna historia

Hans Petersen zyskał sławę „najniebezpieczniejszego włamywacza w Danii“.

Jego „specjalnością“ były antyki. Zdarzało się, że włamywał się do mieszkań, a nazajutrz wysyłał do policji i gazet szczegółowe sprawozdanie, wyliczające dokładnie jego łupy i ich wartość.

Jego najgłośniejszym wyczynem było włamanie do mieszkania komendanta policji duńskiej, który z całą rodziną wyjechał na weekend na wieś. Petersen po spędzonej w jego apartamencie sobocie i niedzieli, raportował, że sprzężyny w łóżku są oklapłe, zaś porelana wybrakowana.

Duńczycy mogą wiele wybaczyć, jeżeli daje im się okazje do śmiechu i dlatego też cały kraj śledził z pobłażaniem wyczyny Petersena. Ostatecznie jednak, Hans Petersen został schwytany.

Na rozprawie bronił się sam, oświadczając sądowi, że zawsze obiecuje mu się pomoc, jeżeli wstąpi na uczciwą drogę ale ilekroć opuszcza więzienie, pomoc ta ogranicza się do pary starych spodni.

KARIN MACHAELIS POMAGA ZŁODZIEJOWI

Słynna duńska autorka Karin Michaelis postanowiła pomóc Peterse- nowi w powrocie do uczciwego życia. Zaczęła z nim korespondować, wnioskując z jego listów, że marzy on o osiadłym życiu. Autorka udała się do króla, prosząc go na audiencji o ła-

skę dla przestępcy, przy czym oświadczyła że o ile zostanie on zwolniony, bierze na siebie odpowiedzialność za jego zachowanie. Król nie dał żadnej wiążącej obietnicy, ale w dniu urodzin królewskich, przed Hansem Petersenem otworzyły się wrota więzienne. Przybył on wtedy do Karin Michaelis, by podziękować jej za starania. Jego powierczość i sposób bycia były tak ujmujące, że wkrótce zaprzyjaźnił się z sąsiadami — mieszkał bowiem u autorki — zaczął u nich bywać. Poza tym spędzał dni na pisaniu swych pamiętników, które jednak wiele traciły przez pompatyczny styl, w jakim były utrzymane. Kiedy Karin Michaelis zaofiarowała mu swą pomoc, oburzył się gniewnie: — „Ależ łaskawa pani, ja oceniam w pełni pani dobre chęci, ale przecież pani ma swój własny styl, którego nigdy nie śmiałybym poprawiać, zaś ja mam swój!“

Przy tym wszystkim był jednak bardzo dokładny i prace jego cechowała wielka planowość.

SPOKOJNY OBYWATEL

Po kilku miesiącach Hans Petersen zrealizował swe marzenia: otworzył w Kopenhadze elegancki sklep z rzadkimi książkami. W swym sklepie był uprzedzającą grzeczną dla klienteli, ale nie mógł się powstrzymać od udzielania jej pewnych nauczek. Jeżeli ktoś najpryknął żądał jakiejś lekkiej powieści, urządził mu mały wykład na temat, „marnotrawienia

czasu nad takim śmieciem“. Nie trzymał też zupełnie powieści kryminalnych. „Moje sumienie — zwykł mawiać — nie pozwala mi na sprzedanie książek, które uczą ludzi brutalności czy podłości“. Poznał młodą pannę, bardzo przystojną, która pracowała u znanego kopenhaskiego adwokata. Oświadczył jej się i został przyjęty, chociaż jego przeszłość nie działała zachęcająco.

Małżeństwo było bardzo szczęśliwe. Co roku, w rocznicę, swego uwolnienia, Hans Petersen wysyłał do Karin Michaelis mały prezent z miłym listem. Stał się szanowanym kupcem, skromnym i spokojnym człowiekiem. Hans Petersen zmienił się radykalnie.

PETERSEN AGENTEM NIEMIECKIM

I tak płynęły lata, aż Niemcy napadli podstępnie na niespodziewającą się niczego Danię. Wywiad ich wiedział wszystko o Petersenie i umieścił go na liście ludzi, którzy mogą się przydać. Wkrótce też można było spotkać go wszędzie w restauracjach i dancinгах, pijącego i bawiącego się z niemieckimi oficerami.

Na wyspie Rofshaleo okupant przejął i uruchomił na swe potrzeby dużą fabrykę części lotniczych. Ruch oporu postanowił wysadzić ją w powietrze.

Wypad był wyznaczony o północy, w bezksiężycową noc. Bojowcy rozdzielili między siebie poszczególne wartości, których miano unieszkodliwić. Przeszmuglowano na teren fabryki dynamit i przysposobiono go do użytku. Czas naglił.

REHABILITACJA

Sabotażyści nie mogli w żaden sposób opracować otwarcia specjalnego zamka do wielkich drzwi stalowych, które zamykały wstęp do fabryki. Na 2 dni przed planowanym zamachem, jeden z przewódców podziemia otrzymał tajemniczy list.

Otrzymał już przed tym podobne, pisane tym samym charakterem pisma, a donoszące mu o niektórych planach niemieckich, ale autor tych listów nie dekonspirował się nigdy. Dopiero to ostatnie pismo było podpisane literami „H. P.“. A oto jego treść: „Będę pod bramą fabryki po jutrze o północy, w niemieckim mundurze, otworzę zamek“.

Nie było nic do stracenia — akcja musiała się odbyć.

O oznaczonej porze zjawił się istotnie Petersen w niemieckim mundurze.

— „Przybyłem tu, aby dotrzymać swej obietnicy“ — powiedział spokojnie Petersen. A proszę was tylko o jedno. Gdyby coś miało mi się stać, to niech imię moje będzie zrehabilitowane. Moja żona...“

Po trzech minutach drzwi były już otwarte. Rola jego była już zasadniczo skończona i mógł już być wracać do siebie, ale wtedy okazało się, że chce sam założyć jeden chociażby ładunek.

Na dany znak ludzie pośpieszyli na wyznaczone stanowiska. Z bezpiecznej odległości obserwowali potężną eksplozję, która wstrząsnęła ziemią i oświetliła niebo w promieniu wielu kilometrów.

Hans Petersen był jedyny, który zginął w tej akcji, zostawszy pod gruzami fabryki. K. M.

Świadczy wszyscy dobrowolnie na Tydzień Walki z pożarami!

Kronika

<p>Kino „BALTYK“ Dama z Malakki film produk. francuskiej</p> <p>Kino „POLONIA“ Lenin w październiku i kron. proces Greisera Teatr Ziemi Kujawskiej nieczynny</p>	<p>Dzisiaj CZWARTEK</p> <p>5 WRZEŚNIA</p> <p>Wawrzyńca</p>	<p>Kalendarzyk słowiański Stronislawy</p> <p>Słońce: wschód o godzinie 4.52 zachód o godzinie 18.16</p>
---	--	--

KARETKA POGOTOWIA RATUNKOWEGO PCK Włocławek. W godzinach biurowych: Centrala PCK, Piusa XI Nr. 8, tel. 13-32 W godzinach pozabiurowych i w nocy: Dom Noclegowy PCK, Przedmiejska 1, tel. 15-41. Lek. dyż. dr Makochoński, Kilińskiego 7a. DYZURY APTEK: Dziś - pl. Dąbrowskiego. Nr. tel. Straży Pożarnej - 12-34.

W lusterku

Na szkolny rok

Na nowy szkolny rok
dziś ślemy Wam życzenia,
niech w życiu każdy krok
w radości blask się zmienia.

Żeby nie było „dwój“
tak zwanych popularnie,
a szkolnej pracy żnij,
by nigdy Wam nie zmarniał.

Agapit.

PIELGRZYMKĄ DO CZĘSTOCHOWY.

Diecezjalny Związek Caritas urządza pielgrzymkę do Częstochowy samochodami. Wyjazd 7 września o godz. 7 rano. Powrót 9 września. Zapisy w Internacie Caritas, ul. Seminaryjska 7.

Zbiórka pielgrzymów przy katedrze o godz. 6 rano w sobotę 7 września.

KUP ZNACZEK NA PCK.

Od 1 września do 31 listopada br. kasy PKP, na terenie całej Polski oraz biura Orbisu sprzedawać będą znaczki kwestarskie na rzecz Polskiego Czerwonego Krzyża.

Znaczki te w cenie 1,2 i 5 złotych dodawane będą przy kupnie biletu, a zebrany w ten sposób w ciągu trzech miesięcy fundusz, przeznaczony zostanie na urządzenie nowych punktów sanitarnych PCK., na dożywianie dzieci oraz na uruchomienie nowych ambulansów terenowych na potrzeby wsi.

Niewątpliwie całe społeczeństwo, znając wszechstronną i wydatną pracę PCK., poprze tę akcję, dając ten skromny datek, który nie czyniąc żadnej wyrwy w budżecie poszczególnego pasażera, w sumie pozwoli zwiększyć wydatnie pomoc dla najbardziej potrzebujących.

UWAGA SUBSKRYBENCI PPOK.

Prezydium Miejskiego Komitetu Obywatelskiego PPOK. zawiadamia subskrybentów, którym spłata pożyczki została rozłożona na raty, że niezaplacenie do dnia 5 września r.b. reszty sumy subskrybowanej spowoduje przepadek całej dotychczas wpłaconej sumy pożyczki.

W SPRAWIE ŚWIĘTA SPÓŁDZIELCZOŚCI.

We wtorek odbyło się kolejne zebranie Komitetu organizacji święta spółdzielczości.

Na zebraniu omówiono szereg spraw związanych z obchodem oraz organizacją imprez artystycznych i sportowych, które odbędą się w sobotę dnia 28 i w niedzielę dnia 29-go b.m.

ODBUDUJEMY WARSZAWĘ.

We wtorek, dnia 3 bm. pod przewodnictwem Prezesa Miejskiej Rady Narodowej m. Włocławka odbyło się posiedzenie ścisłego Komitetu odbudowy Warszawy.

Na wstępie przewodniczący prezes Jerzy Bojańczyk poinformował zebranych o zadaniach, jakie ma do spełnienia Komitet. Cały kraj przystępuje do odbudowy zniszczonej przez barbarzyńców naszej stolicy. Włocławek nie może pozostać w tyle za innymi miastami i nie pozostanie.

Akcja w tym kierunku została już podjęta przez Radę Zw. Zawodowych. Obecnie chodzi o akcję ze strony całego społeczeństwa na przestrzeni czasu dłuższego, o wysiłek całego kraju, który dźwignie z ruin i zgłiszcz bohaterkie miasto — naszą stolicę, Warszawę.

Komitet Odbudowy Warszawy, powstały ze składu dotychczasowego Komitetu Pożyczki Odbudowy Kraju, rozpoczął działanie bez zwłoki.

W najbliższą niedzielę na terenie miasta zostanie przeprowadzona zbiórka uliczna na ten cel.

Takie same zbiórki będą dokonane w przeciągu czterech kolejnych niedziel. Akcja ta odbywać się będzie równolegle w całej Polsce. Będzie to szlachetny wyścig i rywalizacja z jednej strony, twórcza praca dla kraju z drugiej.

Po odczytaniu statutu przystąpiono do wyłonienia Komitetu Zbiórki, w skład którego weszli: pełnomocnik Oddz. Włocławskiego PCK, prezes Lasiński — jako przewodniczący oraz jako członkowie ob. ob.: Kubecka, Grochowski, Konarski i Popek.

Komitet przystępuje do pracy ufny, że tak zawsze ofiarne społeczeństwo Włocławka dołoży wszystkich starań, by przyczynić się jak najbardziej wydatnie w dziele odbudowy dźwigającej się z ruin naszej stolicy.

Skład Komitetu Odbudowy stolicy podamy w najbliższym czasie. Wszelkich informacji w tych sprawach udziela przewodniczący prezes Jerzy Bojańczyk (tel. 13-15). Wszelkie wpłaty na ten cel należy kierować na ręce skarbnika Komitetu dyr. Grochowskiego, do Komunalnej Kasy Oszczędności m. Włocławka, konto Nr. 130. (c. a.)

KONIEC WAKACJI.

Onegdaj młodzież nasza powróciła do szkół i przystąpiła do pracy.

Po Mszach świętych odprawionych w godzinach wczesnych dnia 3 bm. uczniowie pośpieszyli dnia następnego na ławy szkolne.

Na ulicach dostrzegają się gromadki młodzieży dyskutujące o przyżyciach w czasie wakacji chwilach i o zbliżającej się konieczności systematycznej pracy, która pozwoli wypeł-

POLECAMY wydawnictwa harcerskie

Dąbrowski, hm.	W świetlicy harcerskiej	50 zł
Gromski, hm.	Harce młodzika i wywiadowcy	35
Gromski, hm.	Zuch słowianin	80
Jasiński, mgr.	Gry i ćwiczenia terenowe	200
Radwański W. B.	Przygody grom. wawelskich smoków	40
Śniegocki, hm.	Piosenki harcerskie	25
Sosnowski, hm.	Służba harcerska	10
Philipp	System zastępowy	40
dr Szczygiel, hm.	Jak prowadzić zastęp harcerski	50
dr Szczygiel, hm.	Jak prowadzić drużynę harcerską	95
Wyrobek, hm.	Harcerz w polu	100
Zawrocki, hm.	Praca w drużynie	70
	Kalendarz harcerski	20
	Letnie kolonie i półkolonie zuchów	10
	Zasady skautowego ruchu żeńskiego	35
	Legitymacje składkowe	1

Księgarnia Powszechna

Włocławek, ul. Brzeska Nr. 4

Dnia 2 września r.b. zmarła we Włocławku
s. + p.

Zofia Szalek

żona zastępcy kierownika Powiat. Oddziału Informacji i Propagandy we Włocławku
Nabożeństwo żałobne za spokój duszy Jej zostanie odprawione w dniu dzisiejszym o g. 8-ej rano w kościele parafialnym św. Jana.
Pogrzeb wyruszy tegoż dnia o g. 17-tej z kościoła św. Jana na miejscowy cmentarz.
Na smutne te obrzędy zapraszają

**Mąż, córka, syn
i krewni**

1809

Cegłę pełną, dwudziukę, pustaki Ackermana

wysła do wszystkich stacji kolei wąsko i szerokotorowych

**Cegielnia „Falbanka“
Włocławek Telefon 16-54**

1765

OGŁOSZENIE

Wydział Aprowizacji i Handlu m. Włocławka zwraca się do Zakładów Pracy o podanie ilości swych pracowników w formie wykazu imiennego, którzy nie posiadają oświetlenia elektrycznego lub gazowego, w celu otrzymania nafty.

Termin przedłożenia wykazów do dnia 8-go września r.b. obowiązkowy, w przeciwnym razie pracownicy tegoż zakładu nie otrzymają nafty.

Składanie wykazów — Wydział Aprowizacji i Handlu, ul. Kościuszki 12, pok. 6. (1794).

ZA PREZYDENTA MIASTA

Zastępca Nacz. Wydz. Aprow. i Handlu
St. Kasprzowicz

nić luki powstałe w okresie okupacji. Najmłodszy weszli w mury szkolne poraz pierwszy.

Niechże im ten rok szkolny przyniesie jak najlepsze wyniki w nauce. (c. a.)

WYKAZ STANU ZATRUDNIENIA.

Jak zostaliśmy poinformowani Ubezpieczalnia Społeczna w Włocławku rozpoczęła wysyłanie wniosków o ukaranie tych firm, które w terminie do dnia 10-go następnego miesiąca nie złożyły wykazów stanu zatrudnienia.

Składanie wykazów stanu zatrudnienia w terminie powyższym jest oparte na przepisie prawnym (§ 19 Rozporz. Min. Op. Społ. z dn. 28.12.1933 r. Dz. URP. Nr. 103, poz. 518).

Ubezpieczalnia jest również związana terminami, w których musi dokonać podziału sumy składek na poszczególne fundusze a ponieważ ostatnio zaczęły się wkładać coraz większe lekceważenie terminowego załatwiania spraw Ubezpieczalni przez pracodawców (firmy i instytucje) zostaną zastosowane kary na opóźniających sprawne funkcjonowanie aparatu.

Ogłoszenia drobne

BUCHALTER przyjmie pracę popołudniową. Wiadomość w administracji. (1805).

DNIA 2. 9. 1946 r. zgubiono portfel z dokumentami i gotówką. Halina Dąbrowska-Lukasik. Łaskawego znalazcę uprasza się o zwrot do sklepu H. Dąbrowska, 3-go Maja 38 za wynagrodzeniem. Dokumenty niniejszym unieważnia się. (1798).

OSOBA znająca dobrze język angielski poszukiwana na nauczyciela (nauczycielkę) tegoż języka do Gimnazjum im. Marii Konopnickiej we Włocławku, ilość godzin 17 tygodniowo. (1781).

PLAC NAROŻNY we Włocławku przy ul. Kilińskiego Nr. 15 o przestrzeni około 3.000 m² jest do wydzierżawienia. Wiadomość — Zdrojowisko Wieniec, Nowicki, tel. 15-66. (1797).

POKOJU UMEBLOWANEGO w śródmieściu poszukują. Oferty dla „R.S.“ proszę składać w administracji.

PRACOWNICY Suszarni Cykorii Firmy Ferd. Bohm i Gleba w Brześciu Kuj. zamiast wiązanki kwiatów w dniu imienin dyrektora Stefana Falkowskiego i Stefana Maciejewskiego złożyli kwotę 705 zł. na budowę pomnika poległych żołnierzy. (1802).

UDZIELE korepetycji w zakresie wyższych klas szkoły powszechnej oraz łaciny lub matematyki w zakresie gimnazjum. Wiad. pod „nauczyciel“.

UNIEWAŻNIAM zgubione kartki żywnościowe 1 — kat. I i 2 kat. IR. z m-ca sierpnia i września, karta odzieżowa oraz karta aprowizacyjna na nazwisko: Sobczak Helena, Chłódna 14. (1796).

UNIEWAŻNIAM zgubioną kartę rejestracyjną RKU. na nazwisko: Kroszyński Longin, zam. Witoldowo, gm. Wieniec, pow. włocławski. (1795).

UNIEWAŻNIAM zgubioną kartę rejestracyjną RKU. na nazwisko: Wyszyński Stanisław, wieś Michalkowo, gm. Chalin. (1791)

UNIEWAŻNIAM zgubioną kartę rejestr. RKU. na nazwisko: Ryszewski Teofil, zam. w Gąbinie, gm. Lubanie. (1792).

UNIEWAŻNIAM zgubione zaświadczenie rejestracyjne wydane przez RKU. Włocławek oraz kartę zameldowania na nazwisko: Jan Dworak, zam. w Chodczu, ul. Ogrodowa. (1799).

UNIEWAŻNIAM zgubioną kartę rejestr. RKU. oraz kartę repatriacyjną na nazwisko Głombicki Mieczysław, zam. Wiejska 90. (1788).

ZAMIENIĘ posadę nauczycielską w Gdańsku — Wrzeszcz na Włocławek. Zgłoszenia przyjmuje Związek Nauczycielski we Włocławku. (1793).

ZWIĄZEK ZAWODOWY TRANSPORTOWCÓW R. P. Oddział Automobilistów we Włocławku zawiadamia, że dnia 6 bm. o godz. 18 odbędzie się Walne Zebranie członków w gmachu Powiatowej Rady Związków Zawodowych, Słowackiego 1a. (1801).

Redakcja i Administracja: Włocławek, ul. Brzeska 4. Tel. 1126
Ogłoszenia przyjmuje Administracja codziennie s wyjątkiem dni świątecznych w godzinach od 8-ej do 12-ej i od 2-ej do 5-ej w soboty od 8-ej do 12-ej.

Nacz. Red.: A. TURCZYNOWICZ. Przyjmuje w godz. 10—12 z wyj. dni świąt. Maszynopisów nie zwraca się. Odpowiedzialne za pismo Kolegium Redakcyjne.
WYDAWCA: Powiatowa Rada Narodowa we Włocławku.

E - 12661

DRUKARNIA DIECEZJALNA, WŁOCŁAWEK, ul. BRZESKA 4.

Ceny ogłoszeń: Ogłoszenia drobne po 5 zł. za wyraz, poszukiwania rodzin i pracy po 3 zł. Urzędowe, przetargi, nekrologi: 1 mm. szerokości 1 szpalta po 5 zł., reklamowe 10 zł. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada.
Prenumerata miesięczna 60 zł., z przesyłką poczt. 70 zł.